

تعیین محل تونل فمور در عمل بازسازی رباط متقطع جلویی

(مقایسه دو روش)

*دکتر فردین میرزا طلوعی، *دکتر حسین علیزاده

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

خلاصه

پیش‌زمینه: قرارگیری پیوند رباط متقطع در محل غلط در سمت فمور می‌تواند باعث پارگی پیوند شود. با کارگذاری پیوند از طریق پورتال آنترومدیال در محل آناتومیک، می‌توان کینماتیک زانو را به حال اولیه برگرداند. اپروژ آنترومدیال با هر دو روش استفاده از «هدف‌یاب» و «دستی» میسر است. در این مطالعه، دقیقت در محل کارگذاری پین راهنمایی در پورتال آنترومدیال، با دو روش مقایسه گردید.

مواد و روش‌ها: در یک مطالعه آینده‌نگر، ۲۲ بیمار در دو گروه ۱۱ تایی، با استفاده از دو روش «هدف‌یاب» و «دستی» جراحی شدند. برای بررسی وضعیت قرارگیری پین راهنمایی، فلوروسکوپی انجام شد. مختصات عمودی و افقی محل پین راهنمای مشخص و با مختصات نقطه آناتومیک استاندارد پین راهنمای مقایسه گردید.

یافته‌ها: در گروه استفاده از «هدف‌یاب»، مختصات محل پین راهنمای از محور عمودی و افقی به ترتیب $41/33\%$ و $33/49\%$ و در مقایسه با نقطه آناتومیک در هر دو محور عمودی ($p=0/03$) و افقی ($p=0/02$) تفاوت معنی‌دار بود. در گروه «دستی»، این مختصات به ترتیب $35/33\%$ و $33/40\%$ بود. تفاوت محور پهنا با محل آناتومیک معنی‌دار ($p=0/04$ ، و در این گروه، ارتفاع به محل آناتومیک بسیار نزدیک بود. مجموع خطاهای موجود در محور عمودی در گروه استفاده از ابزار $13/82$ و در گروه دست آزاد $7/4$ درصد بود.

نتیجه‌گیری: کارگذاری محل آناتومیک از طریق پورتال آنترومدیال با دو روش استفاده از «هدف‌یاب» و «دستی» امکان‌پذیر است، ولیکن در محور عمودی، خطای در روش استفاده از ابزار بیشتر است.

واژه‌های کلیدی: رباط متقطع جلویی، زانو، بازسازی

دریافت مقاله: ۳ ماه قبل از چاپ؛ مراحل اصلاح و بازنگری: ۱ بار؛ پذیرش مقاله: ۱ ماه قبل از چاپ

Localization of Femoral Guide Entrance in Anterior Cruciate Ligament Reconstruction (Comparison of Two Techniques)

*Fardin Mirzatolouei, MD; *Hossein Alizadeh, MD

Abstract

Background: Wrong placement of the ACL transplant especially in femoral site can result in early graft failure. Anatomical placement of the femoral tunnel results in restoration of knee kinematics closer to those of the intact knee. This placement could be performed by either using “aimer device” or with “free hand” methods. We compare the geometric position of femoral canal created by these two techniques.

Methods: In a prospective study, 22 patients were divided into two groups (11 patients) and operated by using femoral aimer instrument and “Free hand” techniques. Intra-operative fluoroscopy for femoral guide pin position was performed to determine the guide pin position. Vertical and horizontal coordinates of guide pins in both groups were outlined and compared with standard anatomical point of guide pins.

Results: in “aimer” group the coordinates of the guide pin location was 41.33% vertically and 33.49% horizontally and the difference with anatomic location in both vertical ($p=.03$) and horizontal ($p=.02$) vectors was significant. The coordinates for the location of the guide pin in the “free hand” group were 35.33% and 33.07% respectively and the difference between anatomical location and guide pin width was significant ($p=.04$), and in this group, difference in the height was observed. The sum errors in width and height plane in “aimer” and “free hand” groups were 13.82 and 7.4 respectively.

Conclusions: Anatomic positioning of guide pin is possible through both free hand and instrument techniques. The percentage of error in instrument technique is more than free hand method.

Keywords: Anterior cruciate ligament; Knee; Reconstruction

Received: 3 months before printing ; Accepted: 1 month before printing

*Orthopaedic Surgeon, Orthopaedic Department, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, IRAN.

Corresponding author: Fardin Mirzatolouei, MD

Orthopaedic Department, Emam Khomeini hospital, Ershad Avenue, Urmia, Iran

E-mail: fardin_tolouei@yahoo.com

مقدمه

عمل جراحی بازسازی تک رشته‌ای رباط متقطع جلویی قرار گرفتند. تمامی بیماران دو گروه مرد بودند. میانگین سنی بیماران در گروه «هدفیاب» ۲۷ سال و در گروه «دستی» ۲۹ سال بود. انتخاب بیماران جهت نوع عمل جراحی براساس توالی مراجعه جهت درمان پارگی رباط متقطع بود. تمامی بیماران توسط یک نفر جراح زانو با ۱۵ سال سابقه در جراحی لیگامان‌های زانو انجام گرفت و هیچ‌یک از بیماران در طی انجام مطالعه حذف نشدند. معیارهای ورود بیماران به مطالعه، پارگی رباط متقطع جلویی با گذشت بیش از ۶ هفته از زمان پارگی و با اندیکاسیون بازسازی آن بود. معیارهای خروج از مطالعه عبارت بود از عمل جراحی قبلی رباط متقطع جلویی، وجود شکستگی در کنديل فمور، اوولسیون‌های رباط متقطع جلویی با قطعه استخوانی و پارگی همزمان رباط متقطع جلویی و پشتی.

روش عمل

هر دو گروه با روش آرتروسوکوبی عمل شدند. پیدا کردن محل آناتومیک تونل تبیا در هر دو گروه یکسان و با استفاده از علایم شاخ جلویی مینیسک خارجی بود. در گروه اول، بعد از تراشیدن باقی‌مانده رباط‌های متقطع جلویی و پشتی و تبیا چسبیده و بعد از خم کردن زانو به میزان ۱۲۰ درجه «هدفیاب» از طریق پورتال آنترواینفرومیال وارد شد و نوک آن در پشت کنديل فمور قرار گرفت. «هدفیاب» مورد استفاده، مربوط به کمپانی آرترس برای روش ترانس پورتال با سایز ۷ میلی‌متر بود. بعد از نشستن «هدفیاب» روی کنديل فمور، پین راهنمای از طریق سوراخ «هدفیاب» وارد و کارگذاری شد. سپس با استفاده از دریل پین راهنمای از سمت خارجی فمور تا حدی به بیرون کشیده شد که در آرتروسوکپی لبه انتهایی پین هم سطح کنديل فمور قرار گیرد. در این وضعیت، زانو از حالت خمیدگی ۱۲۰ درجه خارج و در وضعیت ۹۰ درجه پین راهنمای تبیا با استفاده از راهنمای مخصوص خود، کار گذاشته شد و با فلوروسکوپ تصویربرداری انجام گرفت. تصویربرداری می‌باشد در وضعیتی باشد که تصویر دو کنديل خارجی و داخلی فمور کاملاً بر روی هم قرار گرفته باشد تا تصویر واقعی از محل پین در کنديل خارجی فمور بدست آید (شکل ۱). تصویر مربوطه ضبط شد و بدون اطلاع جراح از کیفیت آن، در فایل مخصوصی که مشخصات بیمار و روش عمل در آن ذکر شده بود، ذخیره گردید. سپس پین راهنمای خارج شد و از محل سوراخ ایجاد شده در کنديل فمور، با کمک پین راهنمای اول، پین دیگری کارگذاری شد و باقی عمل جراحی طبق روند معمول انجام گرفت.

قرارگیری تونل‌های فمور و تبیبا از شایع‌ترین علل ناکامی در عمل بازسازی رباط متقطع جلویی است. در بازسازی این رباط محل قرارگیری کانال فمور مهم‌تر از محل کانال تبیبا می‌باشد^(۱). مطلوب است که کانال فمور در محل آناتومیک آن باشد^(۲) به دلیل آن که موجب پایداری بیشتر زانو می‌شود^(۳).

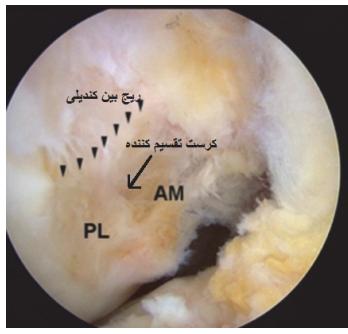
برای تعیین محل اتصال گرفت در کانال فمور حین عمل جراحی، معمولاً از دو روش استفاده می‌شود. در روش اول که کاربرد بیشتری دارد از ابزاری به نام «هدفیاب»^۱ استفاده می‌شود که از پورتال جلویی داخلی وارد شده و بعد از قرارگیری نوک ابزار در پشت کوندیل فمور و تشییت موقعیت آن، پین راهنمای طریق سوراخ داخل «هدفیاب» در کوندیل فمور کارگذاری می‌شود^(۴). در این روش، موقعیت قرارگیری «هدفیاب»، تعیین کننده موقعیت قرارگیری پین راهنمای خواهد بود. در روش دوم نیز با استفاده از علایم موجود بر روی استخوان، اقدام به کارگذاری پین راهنمای می‌شود. در هر دو روش پس از کارگذاری پین راهنمای، تونل فمور با هدایت پین راهنمای حفر می‌گردد. هیچ‌یک از این دو روش از دقت صدرصد برای تعیین نقطه آناتومیک تونل فمور برخوردار نیستند. عمدهاً جراحان پر تجربه از روش دستی^۲ و جراحان کم سابقه‌تر از «هدفیاب» استفاده می‌کنند. تاکنون میزان خطای کارگذاری با روش «دستی» و این که کدام روش از دقت بالاتری برخوردار است، مشخص نشده است. در این مطالعه، دقت تعیین محل آناتومیک تونل فمور با استفاده از دو روش «دستی» و بکارگیری «هدفیاب» مقایسه گردید.

مواد و روش‌ها

در یک مطالعه آینده‌نگر، ۲۲ بیمار که طی سال ۱۳۹۳ کاندید عمل جراحی بازسازی رباط متقطع جلویی بودند، به دو گروه تقسیم شدند. در گروه اول ۱۱ بیمار با روش تعیین محل آناتومیک تونل فمور با استفاده از «هدفیاب» و ۱۱ بیمار در گروه دوم با روش تعیین محل آناتومیک تونل فمور با روش «دستی» تحت

1. Aimer

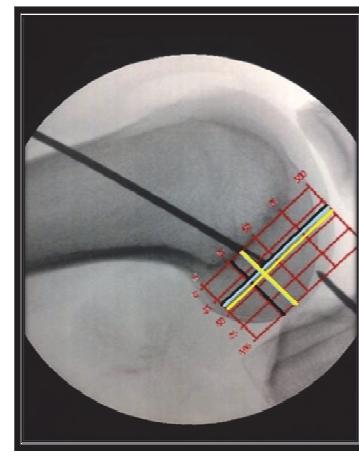
2. Free hand



شکل ۳. عالیم تونل فمور

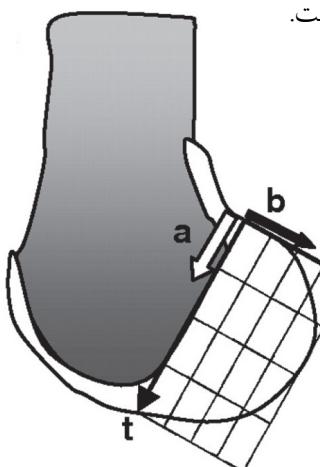


شکل ۲. باقیمانده رباط متقطع قبلی



شکل ۱. پوتونگاری سمت خارجی فمور هنین عمل

و خطی دیگر از جلوی گره ایترکوندیلار و عمود بر خط بلومنسات کشیده می‌شود. تقاطع این دو خط نیز به عنوان نقطه صدرصد در نظر گرفته می‌شود. در مجموع، خطوط مذکور، مستطیلی را تشکیل می‌دهند که اساس روش کوادرانت می‌باشد. مستطیلی را تشکیل می‌دهند که اساس روش کوادرانت می‌باشد. با تقسیم اضلاع این مستطیل به قسمت‌های ۰ و ۲۵ و ۵۰ و ۷۵ و ۱۰۰ درصد؛ مساحت مستطیل فوق درجه‌بندی می‌شود. سیستم کوادرانت قادر به تعیین دقیق محل نقطه آناتومیک پین راهنمای بوده و محقق را قادر می‌کند نقاط آناتومیک ایجاد شده در هنین عمل جراحی را ارزیابی نماید. به این ترتیب مشخصات جغرافیایی نقاط در هر دو گروه با یکدیگر مقایسه گردید و دقت تعیین نقطه آناتومیک در هر دو گروه برآورد شد. در این مطالعه محور عمودی (جلویی-پشتی) h و محور پهنا t نام‌گذاری شد. نسبت b/h و a/t مختصات عمودی و افقی محل کارگذاری پین راهنمای در شکل ۴ نشان داده شده است.



شکل ۴. مختصات عمودی و افقی
محل کارگذاری پین راهنمای
درصد پهنا: $a/t \times 100$
درصد ارتفاع: $b/h \times 100$

در گروه دوم «دستی» نیز روش عمل مشابه گروه اول انجام گرفت. به استثنای اینکه به جای استفاده از ابزار راهنمای، جراح با روش دستی، پین راهنمای را روی کنديل خارجی فمور قرار داد. در این روش، عالیم موجود برای پیدا کردن نقطه آناتومیک تونل عبارت بودند از: ۱) باقیمانده رباط متقطع جلویی قبلی (شکل ۲) و ۲) تیغه و برجستگی بین کنديل (شکل ۳). محل قرارگیری باندل پشتی و خارجی و همچنین جلویی داخلی انتخاب، و پین راهنمای در حد فاصل این دو گذاشته شد. در صورتی که محل قرارگیری باندل‌ها مشخص نبود، گذاشته شد. در صورتی که پین در روش «دستی» با استفاده از عالیم ایترکوندیلار ریج و کرست به نحوی که پین در ۲ میلی‌متر پشت به کرست و در فاصله ۵۰٪ قطر پشتی جلویی کرست کارگذاری شد. تصویربرداری پس از کارگذاری پین راهنمای، به صورت گروه قبلی انجام گرفت و مباقی عمل جراحی ادامه یافت. مهارت جراح در پیداکردن محل آناتومیک تونل فمور می‌توانست موثر باشد.

پس از تکمیل تعداد بیماران در هر دو گروه، محل‌های مشخص شده بر روی تصویر ضبط شده، با روش کوادرانت^۱، که به روش جدول برنارد هرتل^۲ نیز معروف است، ارزیابی گردید. در این روش، در نمای خارجی حاصل از فلوروسکوپی زانو؛ خط بلومنسات و یک خط عمود بر آن، از قسمت پشت گره ایترکوندیلار کشیده می‌شود و محل تقاطع این دو خط، به عنوان محل صفر درصد در نظر گرفته می‌شود. سپس خط دیگری در ناحیه دیستال کوندیل فمور به موازات خط بلومنسات کشیده شده

1. Quadrant
2. Bernard-Hertel

تعیین محل تونل فمور در عمل بازسازی رباط متقطع جلویی

آمده با نقطه آناتومیک در روش «هدفیاب» ۷/۳۳٪ و در روش «دستی» ۱/۳۳٪ بود و اختلاف فاصله در روش «هدفیاب» قابل توجه و از نظر آماری معنی دار بود ($p=0/۰۳$) (جدول ۱).

جدول ۱. مقایسه دو روش کارگذاری پین راهنمای در روش دستی و با استفاده از هدفیاب

روش «هدفیاب»	متغیر	روش عمل	موقعیت	تفاوت مشاهده شده	نسبت مشاهده شده
- ارتفاع	میانگین	استاندارد	قرارگیری	مشاهده شده	در مقایسه با استاندارد
- پنهان	روش عمل	پین راهنمای			
مجموع خطای مشاهده شده ارتفاع و پنهان موقعیت قرارگیری پین راهنمای در روش «هدفیاب»					۱۳/۸۲
روش «دستی»	متغیر	روش عمل	موقعیت	تفاوت مشاهده شده	نسبت مشاهده شده
- ارتفاع	میانگین	استاندارد	قرارگیری	مشاهده شده	در مقایسه با استاندارد
- پنهان	روش عمل	پین راهنمای			
مجموع خطای مشاهده شده ارتفاع و پنهان موقعیت قرارگیری پین راهنمای در روش «دستی»					۷/۴

بحث

در این مطالعه تمایل به عقب تر گذاشتن نقطه شروع تونل فمور در روش «هدفیاب» بود و مشخص شد که در محور پهنا تفاوت زیادی بین دو گروه وجود ندارد و استفاده از «هدفیاب»، فقط موجب کارگذاری پین راهنمای در ارتفاع پایین تری نسبت به محل آناتومیک می گردد. براساس اطلاعات محق، این اولین مطالعه در خصوص مقایسه محل کارگذاری پین راهنمای با استفاده از «هدفیاب» و به طور «دستی» با استفاده از روش کوادرانت بود.

کارگذاری صحیح تونل فمور برای کسب نتایج موفق در جراحی بازسازی رباط متقطع جلویی ضروری است. حتی خطای کم در کارگذاری پین راهنمای موجب شکست در پیوند و از بین رفتن کشیده و خم شدن زانو و در نهایت ناپایداری آن می گردد^(۴).

«سین»^۱ و همکاران ارزش پرتونگاری حین عمل جهت کارگذاری پین راهنمای در موقعیت آناتومیک را نشان دادند و از ۵۵ بیمار عمل شده، هیچ موردی از پارگی مجدد رخ نداد^(۵). «سیلیتانو»^۲ و همکاران در یک مطالعه بر روی جسد نشان دادند استفاده از «هدفیاب» نمی تواند دسترسی به نقطه آناتومیک در روش

در واقع در محور پهنا، هر چه نسبت بدست آمده بیشتر بود، پین راهنمای در قسمت دیستال تر، و در محور عمودی (جلویی-پشتی) هر چه درصد بدست آمده بیشتر بود، پین راهنمای در قسمت پشتی تر قرار گرفت. طبق روش کوادرانت و جدول برنارد هرتل، نقطه ایده آل ۲۷ درصد از نظر پهنا و ۳۴ درصد از نظر ارتفاع محل مناسب کارگذاری پین راهنمای می باشد. در این مطالعه، جهت تسهیل در تفسیر نتایج، یافته ها در وضعیت ۹۰ درجه خمیدگی زانو نام گذاری گردید؛ به این صورت که در وضعیت ۹۰ درجه، هر چه نقطه کارگذاری پین به سطح مفصلی تبیبا نزدیک تر بود، در موقعیت پشتی تر، و هرچه در این وضعیت به سطح مفصلی تحمل کننده وزن فمور نزدیک تر بود، دیستال تر خطاب شد.

اطلاعات حاصل از جدول برنارد هرتل نیز در فایل مخصوص هر بیمار ذخیره شد. در نهایت موقعیت قرارگیری پین راهنمای از نظر پهنا و ارتفاع در دو روش جراحی مقایسه گردید. برای مقایسه موقعیت قرارگیری پین راهنمای در دو گروه، از آزمون پارامتری t برای گروه های مستقل استفاده شد. تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS انجام، و سطح آماری ۰/۰۵ درنظر گرفته شد.

یافته ها

در تمامی موارد، پرتونگاری مطلوب انجام گردید. میانگین زمان حادثه تا عمل در گروه «هدفیاب» ۱۰ ماه و در گروه «دستی» ۱۳ ماه بود.

میانگین ارتفاع موقعیت پین راهنمای در دو گروه جراحی با روش «هدفیاب» و «دستی» به ترتیب $41/۳۳\pm2/۹۹$ و $35/۳۳\pm3/۲۵$ درصد بود و بین دو گروه، از نظر آماری تفاوت معنی داری وجود نداشت ($p=0/۱۸$). میانگین پهنا های محاسبه شده در دو گروه «هدفیاب» و «دستی» به ترتیب $33/۰۷\pm2/۶۶$ و $33/۵۰\pm2/۳۳$ درصد بود و اختلاف آماری بین دو گروه معنی دار نبود ($p=0/۹$).

مجموع خطاهای موجود در محور عمودی در گروه «هدفیاب» ۱۳/۸۲ و در گروه «دستی» ۷/۴ درصد بود. میانگین فاصله نقاط بدست آمده در دو روش در محور پهنا در گروه «هدفیاب» ۷/۴۹٪ و در روش «دستی» حدود ۷/۰۷٪ محاسبه و با نقطه استاندارد آناتومیک مقایسه گردید که به طور معناداری از موقعیت استاندارد فاصله داشتند ($p=0/۰۲$). در محور ارتفاع، اختلاف میانگین بدست

کارگذاری خود را افزایش دهد. اما در روش «هدفیاب»، برای قرار دادن پین راهنمای در محل استاندارد، باید محل پین راهنمای پروگزیمال‌تر و جلوتر قرار گیرد تا به محل استاندارد نزدیک شود. شاید چرخاندن «هدفیاب» به سمت جلوتر بتواند منجر به کارگذاری پین راهنمای در محل نزدیک‌تر به نقطه آناتومیک گردد. البته نباید این مطلب را از نظر دور داشت که چرخاندن «هدفیاب»، منجر به پروگزیمال‌تر قرارگرفتن پین راهنمای نیز می‌گردد. با توجه به اینکه در روش «دستی»، پین راهنمای نزدیک‌تر به نقطه آناتومیک قرار می‌گیرد، لیکن پیشنهاد می‌گردد در صورتی که جای پای رباط متقطع جلویی بر روی کنده‌لیل فمور مشخص بوده و جراح برای مشخص نمودن جای پای رباط متقطع تجربه کافی داشته باشد، از این روش برای ایجاد تونل فمور استفاده شود؛ و در صورتی که جای پای مشخص نباشد و جراح از «هدفیاب» استفاده نماید، با چرخاندن «هدفیاب»، در جلوتر قرار گرفتن پین راهنمای تلاش ورزد.

در این مطالعه محدودیت‌هایی وجود داشت. اول آنکه انجام پرتونگاری سمت خارج فمور در حین عمل مشکل بود و نمی‌توان ادعا کرد که روش فلوروسکوپی تمام بیماران کاملاً یکسان بود. درنتیجه درصدی از خطای در برآورد محل بین راهنمای متصور می‌باشد. دوم آنکه محاسبات جدول برنارد هرتل به صورت دستی، و نه با استفاده از نرم افزار انجام شد، و احتمال دارد با خطای همراه باشد.

1. Nha

ترانس تیبیال را تضمین کند^(۶). مطالعات مختلفی در این زمینه انجام شده است، ولیکن مطالعه حاضر برای اولین بار نشان داد که حتی در روش ترانس پورتال، نقطه آناتولیک الزاماً نقطه تعیین شونده توسط «هدفیاب» نمی‌باشد.

«نها»^(۱) و همکاران روشی را تحت عنوان تکنیک «دستی ترانس تیبیال» معرفی نمودند که با استفاده از تغییر زاویه پین کارگذاری شده از طریق تونل تیبیا، تا حد زیادی به نقطه آناتومیک نزدیک شدند؛ لیکن این عمل مستلزم ایجاد تونل تیبیا با زاویه بسیار زیاد از محور عمودی بود که خود باعث بیضی شکل شدن ورودی‌های تونل تیبیا به داخل مفصل و ایجاد عارضه «پهن شدن کانال» می‌شد. آنها عمل جراحی را از طریق پورتال جلویی داخلی و به روش «دستی» انجام دادند و مختصات کانال فمور از نظر پهنای ۰/۲۶/۷٪ و از نظر ارتفاع ۳۰٪ با استفاده از روش کوادرانت بدست آمد^(۷).

مطالعه حاضر نشان داد که استفاده از «هدفیاب» در روش ترانس پورتال، پین را در قسمت پشتی تری نسبت به نقطه آناتومیک قرار می‌دهد. همچنین این بررسی نشان داد که در محور پهنا، که نشان دهنده پروگزیمال یا دیستال قرارگرفتن پین راهنمای است، تفاوتی بین دو روش «دستی» «هدفیاب» وجود ندارد و در هر دو روش با درصد خطای یکسان، پین راهنمای در ناحیه دیستالتراز محل استاندارد قرار می‌گیرد. براساس این مطالعه در روش «دستی» خطای کارگذاری پین راهنمای، فقط در صفحه افقی (پهنا) بود و جراح با قرار دادن پین راهنمای به سمت پروگزیمال‌تر، توانست دقیق

References

- 1. Mohtadi N, Chan D, Barber R, Paolucci EO.** Reruptures, reinjuries, and revisions at a minimum 2-year follow-up: a randomized clinical trial comparing 3 graft types for ACL reconstruction. *Clin J Sport Med.* 2015 Jun 29. [Epub ahead of print]
- 2. Robin BN, Jani SS, Marvil SC, Reid JB, Schillhammer CK, Lubowitz JH.** Advantages and disadvantages of transtibial, anteromedial portal, and outside-in femoral tunnel drilling in single-bundle anterior cruciate ligament reconstruction: a systematic review. *Arthroscopy.* 2015;31(7):1412-7. doi: 10.1016/j.arthro.2015.01.018.
- 3. Shin YS, Han SB, Hwang YK, Suh DW, Lee DH.** Tibial tunnel aperture location during single-bundle posterior cruciate ligament reconstruction: comparison of tibial guide positions. *Arthroscopy.* 2015;31(5):874-81. doi: 10.1016/j.arthro.2014.12.004.
- 4. Tudisco C, Bisicchia S, Cosentino A, Chiozzi F, Piva M.** Knee stability, athletic performance and sport-specific tasks in non-professional soccer players after ACL reconstruction: comparing trans-tibial and antero-medial portal techniques. *Muscles Ligaments Tendons J.* 2015; 5(3):175-180.
- 5. Singh AP, Singh BK.** The use of intra-operative image intensifier control for the ACL surgeon. *Knee.* 2011;18(6): 379-81. doi: 10.1016/j.knee.2010.10.008.
- 6. Celentano U, Cardoso MP, Martins CA, Ramirez CP, van Eck CF, Smolinski P, Fu FH.** Use of transtibial aimer via the accessory anteromedial portal to identify the center of the ACL footprint. *Knee Surg Sports Traumatol Arthrosc.* 2012;20(1):69-74. doi: 10.1007/s00167-011-1574-1.
- 7. Nha KW, Han JH, Kwon JH, Kang KW, Park HJ, Song JG.** Anatomical single-bundle anterior cruciate ligament reconstruction using a freehand transtibial technique. *Knee Surg Relat Res.* 2015;27(2):117-22. doi: 10.5792/kssr.2015.27.2.117.